

Verlag klankbordgroep windenergie Lansingerland 21 juli 2025

Locatie: 't Manneke

Tijd: 19.45u-22.30u

Aanwezig:

Voorzitter

27 leden van de klankbordgroep

4 medewerkers van het projectteam windenergie Lansingerland van de provincie

1 mer-deskundige van de provincie

2 medewerkers van Bosch & van Rijn

1. Opening en mededelingen

De voorzitter licht voor de nieuwe leden toe wat het idee is van de klankbordgroep. Het is een mogelijkheid om mee te praten naast de officiële procedure van inspraakmomenten. De klankbordgroep krijgt soms extra informatie en de mogelijkheid om vragen te stellen. Vanavond kunnen leden input geven voor volgende stap, het ontwerp-voorkeursbesluit. Deze input wordt door de provincie afgewogen, maar hoeft niet te worden overgenomen. De reacties op deze avond vervangen dus niet een officiële zienswijze tijdens de inspraakperiode. Dus wat hier gezegd wordt heeft wel invloed, maar is minder formeel dan een zienswijze. Op deze avond willen we de uitkomsten van het Plan-MER (Plan-milieueffectrapport) bespreken en mogelijke varianten die hieruit voortkomen. Dit is op verzoek van de aanwezige leden van de klankbordgroep in mei 2025.

2. Vaststellen verslag van de vorige vergadering

Het verslag wordt vastgesteld. Niet iedereen heeft het verslag gelezen. Als iemand toch nog opmerkingen heeft, kunnen deze nog gestuurd worden naar wind-lansingerland@pzh.nl.

3. Bespreken uitkomsten Plan-MER

Onderzoeksbureau Bosch en Van Rijn (BvR), die de MER hebben opgesteld, lichten in een presentatie de uitkomsten toe. De presentatie staat op de project website <https://windlansingerland.zuid-holland.nl/> onder het kopje documenten.

BvR geeft aan dat in het plan-MER inzichtelijk wordt gemaakt wat de milieueffecten van windmolens zijn binnen de drie zoekgebieden Bleizo-West, Kruisweg-Oost en Noordpolder. In dit plan-MER is sprake van een effectbeoordeling die in twee stappen is uitgevoerd: in de eerste stap zijn de milieueffecten in kaart gebracht voor een maximale invulling van de drie onderzoeksgebieden. Dit betekent dat er binnen de technische ruimte een maximaal aantal windmolens zijn gemodelleerd. Met de informatie die in fase één wordt verkregen, zijn opstellingsvarianten geformuleerd voor stap twee. Deze varianten zijn geoptimaliseerd vanuit één thema, zoals leefomgeving of landschap. In stap twee bestaan alle varianten uit een opstelling met drie windmolens. Dit maakt dat de resultaten onderling eenvoudig te vergelijken zijn. Er zijn varianten in stap 2 waarbij de drie windmolens binnen één zoekgebied liggen. Er zijn ook varianten met windmolenposities die in twee onderzoeksgebieden liggen. In totaal zijn in stap 2 acht varianten beoordeeld.

Vraag van deelnemer: Bleizo-West is toch van tafel als windlocatie, omdat de gemeente hier woningen gaat bouwen. Waarom wordt dit dan alsnog onderzocht?

Reactie PZH: Op grond van de Bestuursovereenkomst moet de huidige windlocatie Bleizo-West worden opgenomen in het plan-MER. Daarom is zoekgebied B vermeld in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In stap 1 van de effectbeoordeling is een opstelling binnen het zoekgebied

Bleizo-West onderzocht. In stap 2 is geen nieuwe variant bekeken bij Bleizo-West, omdat er in dit gebied geen ruimte is om te schuiven met de opstellingen. Bij de Kruisweg bijvoorbeeld is die ruimte er wel, waardoor daar wel meerdere varianten kon worden onderzocht.

Vraag van deelnemer: Heb je ook teruggekeken? Sommige andere combinaties leveren een beter alternatief op. Combinatie 5 en 6 bijvoorbeeld.

Reactie BvR: Er is gewerkt met optimalisatievarianten vanuit één thema. Als windmolens op een bepaalde locatie of combinatie van locaties op 1 thema positief scoren, is daarna gekeken hoe deze op de andere thema's scoren. In theorie zijn nog meer varianten mogelijk, de beoordeling daarvan zal zich bevinden tussen de uitersten die met optimalisatievarianten in beeld zijn gebracht.

Vraag van deelnemer: Wat betekenen die getallen in de overzichtstabel? Ik zie niet dat jullie het geluid bij woningen in beeld hebben gebracht.

Reactie BvR: In het document is dat toegelicht. Voor geluid berekenen we het aantal woningen binnen een bepaalde geluidcontour rond een onderzoeksofstelling.

Vraag van deelnemer: Er staat dat aangesloten wordt op de lijnstructuur van de hoogspanningsleidingen, maar volgens de Omgevingsverordening en de RES 1.0 (Regionale Energiestrategie versie 1.0 is een belangrijk document waarin Nederlandse regio's beschrijven hoe zij lokaal gaan bijdragen aan de nationale klimaatdoelen) is dit geen lijn in het landschap. Tijdens de bijeenkomst is uitgebreid stilgestaan bij de vraag hoe windturbines zich verhouden tot landschappelijke lijnstructuren. Bosch en Van Rijn lichtte toe dat onder landschapsdeskundigen discussie bestaat over de definitie van een landschappelijke lijnstructuur. Dit geldt met name voor bovengrondse hoogspanningsinfrastructuur, waar de inzichten uiteenlopen. Bosch en Van Rijn gaven daarbij aan hoogspanningslijnen wél als lijnstructuur te beschouwen. De leden van de klankbordgroep hebben aangegeven een ander standpunt in te nemen. Zij zijn van mening dat hoogspanningslijnen niet als landschappelijke lijnstructuur moeten worden gezien en hebben de voorkeur uitgesproken om dit ook in tabel 3 aan te passen. Daarmee zou het plaatsen van windmolens in de nabijheid van hoogspanningsmasten niet langer als positief vanuit de lijnstructuur worden beoordeeld. Daarnaast is door de leden opgemerkt dat in de NRD, na de zienswijzenprocedure, is besloten de HSL niet langer als lijnstructuur in het landschap op te nemen.

Reactie BvR: De leesbaarheid van het landschap is geen hard criterium. Er is op eigen inzicht gekozen om ook de hoogspanning als lijn te zien. Je zoekt in het landschap naar lijnen en structuren die er al zijn waar de windmolen-opstelling bij kan aansluiten.

Reactie deelnemer: Die hoogspanningsmasten zijn zo gemaakt om de impact zo'n min mogelijk te laten zijn, dus een windmolen ernaast zetten haalt dat effect weer onderuit.

Vraag deelnemer: Varianten hebben een relatieve score t.o.v. elkaar. Maar de minnen staan juist in een gebied dat al erg verstoord is. Dat is lastig te begrijpen.

Reactie BvR: Effectbeoordeling vindt plaats ten opzichte van de huidige situatie, bij de beoordeling speelt de verstoring in de huidige situatie daarom wel een rol. Dit komt het beste tot uitdrukking bij de beoordeling van het cumulatieve geluidniveau; daar waar relatief weinig omgevingslawaai is scoort een variant slechter.

Reactie deelnemer: De A12 was er al. Elektriciteitsmasten zijn er dwars opgezet. Waarom zou je dat doortrekken.

Reactie BvR: Het effect van windmolens op het landschap kan worden verzacht, als je bij bestaande structuren kunt aansluiten. Zoals infrastructuur/snelweg.

Opmerkingen deelnemer: Graag variant B (Bleizo-West) toevoegen aan de tabel. Nu lijkt het of bij het bepalen van de voorkeursvariant alleen hoeft te worden gekeken naar de 8 varianten.

Reactie BvR: Omdat de opstelling in stap 1 drie windmolens bevat is de effectbeoordeling in stap 1 goed vergelijkbaar met de varianten in stap 2. Op verzoek van de Klankbordgroep wordt de beoordeling van de opstelling in zoekgebied B toegevoegd aan de overzichtstabel van stap 2.

Vraag deelnemer: Kun je de tabel veranderen: wat is hard/meetbaar en wat zijn niet meetbare zaken. Als je het uit elkaar haalt, wordt het duidelijker. Zeker omdat het straks politiek wordt.

Reactie BvR: Er is al een harde belemmeringen analyse geweest. Daaruit kwamen de drie gebieden die we nu onderzocht hebben. Als je alleen kijkt naar die harde technische belemmeringen (kabels en leidingen, vliegverkeer etc.) kunnen de windmolens overal staan in de drie gebieden op de gemarkeerde plekken. De effectbeoordeling bevat vervolgens kwantitatieve aspecten maar ook kwalitatieve aspecten, dat is onontkoombaar.

Vraag deelnemer: In de beantwoording van vragen die een lid van de klankbordgroep voorafgaand aan de bijeenkomst aan de provincie heeft gesteld, staat dat de bedrijven bij bedrijventerrein graag willen verduurzamen.

Reactie BvR: In het plan-MER zijn alle gebieden onderzocht.

Vraag deelnemer: Het gaat veel over geluid. Bij ons staat geen scherm langs de HSL en langs de drukke N209 staat een laag en kort geluidsscherm. Maak een 0-meting. In plaats daarvan gaan jullie uit van een formule. Er is nu al veel geluidsoverbelasting in de achtertuin en straks in voortuin van de windmolens.

Reactie BvR: We hebben data van het RIVM (RIVM staat voor Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Het is een onderzoeksinstituut van de Nederlandse overheid dat zich bezighoudt met gezondheid, milieu, veiligheid en voeding) als 0-meting (referentiesituatie) gebruikt in het plan-MER en vervolgens een cumulatieberekening uitgevoerd. Dat is een combinatie van geluid van spoor/luchtverkeer/snelwegen.

Vraag deelnemer: Er is een enquête gehouden door de RUG. Kunnen we hiervan de resultaten zien?

Reactie Provincie: Zeker. Zodra de RUG het onderzoeksrapport gepubliceerd heeft, delen wij het ook met de klankbordgroep en op de projectwebsite: <https://windlansingerland.zuid-holland.nl/documenten>

Vraag deelnemer: De groene vakjes in de tabellen lijken de voorkeur te hebben, daardoor wordt hier mogelijk de voorkeusbeslissing op gebaseerd?

Reactie BvR: Bijna alle milieueffecten beoordelen we als negatief, omdat je iets toevoegt aan het milieu wat er niet van nature is. Alleen als het iets opbrengt is het groen. In deze tabel komt dat voor bij energieopbrengst, kansen voor meervoudig ruimtegebruik en bij aansluiten bij een lijnstructuur.

Vraag deelnemer: De groene plusjes staan bij de lijnstructuur, maar bij slecht weer zie je die lijnstructuur niet. Het voegt dus niets toe om je hierop te baseren.

Reactie BvR: Begrijpelijk en weet ook: het is een van de 30 criteria, waarop we gemeten hebben.

Vraag deelnemer: Als er zo weinig groene vakjes in de tabel staan, zijn we dan wel goed bezig? Nederland is te klein.

Reactie BvR: Dit is niet uniek voor dit project. Een MER gaat altijd over negatieve milieugevolgen. Dit is bedoeld om te beseffen wat een effect is en je af te vragen: vinden we deze gevolgen acceptabel? Dat kunnen belanghebbenden kenbaar maken met een zienswijze. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland nemen hierover een besluit.

Vraag deelnemer: Zijn alle varianten nog een keuze? Krijgen we hier iets voorgehouden wat niet reëel is?

Reactie voorzitter: Dit nemen we mee in de gesprekken die we straks in de groepjes rond de tafels gaan voeren.

Vraag deelnemer: Welke waarde hecht ik aan de beslissing die we straks gaan nemen? Hoe zwaar en objectief weegt wat we hier vanavond bespreken. Als er meer mensen vanuit een bepaald gebied zijn, is het dan eerlijk?

Reactie voorzitter: We nemen vanavond geen besluit en al jullie opmerkingen worden verzameld en meegewogen.

Vraag deelnemers: Waarom is in het plan-MER een figuur opgenomen met aantallen woningen binnen de 500m contour? Dat is een veel te simpele voorstelling van de leefomgeving.

Reactie BvR: De figuur is ondersteunend en bedoeld om inzichtelijk te maken hoe we van stap 1 naar stap 2 zijn gekomen.

Opmerking deelnemer: In de ecologische risicoanalyse wordt een afstand tot het Bentwoud genoemd van 1.900 meter. Die afstand is niet juist. Daarnaast is er geen verschil in beoordeling tussen een beetje of helemaal in het Groene Hart. Variant 1 en 2 zitten dik in het Groene Hart. Dit komt niet tot uiting in deze score.

Reactie BvR: De afstand van 1.900 meter wordt gecheckt. Het beoordelingscriterium voor het Groene Hart is kwantitatief en gaat uit van de afstand van de dichtstbijzijnde windmolen tot de begrenzing van het Groene Hart.

Opmerking deelnemer: Het verrast mij dat alle varianten bijna gelijke opwekking hebben per jaar.

Reactie BvR: Dat klopt. Het is een grove inschatting gebaseerd op het windaanbod op één locatie in de gemeente Lansingerland. Het is daarom een vereenvoudigde weergave. Het past niet bij het detailniveau van het plan-MER om gedetailleerde opbrengstberekeningen uit te voeren voor onderzoekstellingen.

Vraag deelnemer: Is de A12 ook een lijnstructuur? Waarom krijgen die varianten geen plusje? Moet het precies evenwijdig zijn?

Reactie BvR: De A12 is ook een lijnstructuur. Er wordt niet alleen gekeken naar de aansluiting bij een lijnstructuur, er wordt ook gekeken of er sprake is van een lijnopstelling. Daarvoor moeten de turbines als lijn herkenbaar zijn en niet te ver van elkaar staan.

Vraag deelnemer: Je kunt ook kijken naar het grensgebied, als je A12 als vaste lijn ziet. Op het grondgebied van Zuidplas kunnen dan ook 2 molens komen.

Reactie voorzitter: Geef dat soort ideeën mee in de tafelgesprekken.

4. Totstandkoming ontwerp voorkeursbeslissing

De provincie licht het proces (ontwerp)voorkeursbeslissing toe: o.a. Gemeente Lansingerland en provincie Zuid-Holland hebben in een bestuursovereenkomst afspraken gemaakt over diverse ruimtelijke ontwikkelingen in Lansingerland, waaronder de beoogde ontwikkeling van windenergie en de beoogde ontwikkeling van woningen op de locatie Bleizo-West. In de overeenkomst is opgenomen dat als er mogelijkheden zijn binnen Noordpolder en Kruisweg, de locatie Bleizo-West niet meer in aanmerking komt voor wind. Hierdoor worden er nu alleen varianten binnen Kruisweg-Oost en Noordpolder meegenomen.

Provincie presenteert een aantal varianten:

De voorkeur is dat de drie molens op Greenpark Bleiswijk komen. Maar er zijn belemmeringen waardoor dit mogelijk niet past. Daarom moeten we hoogstwaarschijnlijk deels over de A12 met 1 of 2 molens. Of als die combinatie niet mogelijk is, moet alles ten noorden van de A12. Bij Noordpolder is de aansluiting op het elektriciteitsnet twee keer zo lang, waardoor de netaansluiting twee keer zo duur is, dit maakt het minder uitvoerbaar.

Op het bedrijventerrein hebben we al een aantal mogelijke belemmeringen in beeld. Eén van de grondeigenaren wil dit waarschijnlijk niet inzetten voor wind, ook is de technische ruimte bij

distributiecentrum van de Dirk zeer beperkt waardoor het plaatsen van een windmolen het gebruik van het distributiecentrum kan inperken.

5. Tafelgesprekken over de verschillende varianten

Op basis van de mogelijke varianten heeft de provincie kaarten op A0- formaat geprint en op verschillende tafels gelegd. Alle deelnemers kunnen over deze varianten in gesprek en hun voor- en nadelen meegeven en andere ideeën die zij hebben. De provincie noteert dit en neemt het mee in de afwegingen bij de besluitvorming.

Het gaat om deze varianten:

- Variant 1 Kruisweg Zuid
- Variant 2 Kruisweg Noord & Zuid
- Variant 3 Kruisweg Noord
- Variant 4 Noordpolder
- Variant 5 Alternatieve variant

6. Plenaire afronding

Terugmelding op hoofdlijnen per variant:

Variant 1 Kruisweg Zuid. Graag zoveel mogelijk in de buurt van industrie en bedrijven. Dat is logistiek makkelijk bereikbaar en er staan weinig tot geen woningen.

Variant 2 Kruisweg Noord & Zuid. Zoveel mogelijk bij het bedrijventerrein, niet bij de Rotte in verband met natuur en toerisme, niet in het Groene Hart, mogelijk 2 windmolens boven langs de A12 en 1 op het bedrijventerrein.

Variant 3 Kruisweg Noord. Deze variant houdt geen rekening met de flora en fauna in de omgeving, de Rotte en het Bentwoud. Ook staan de windmolens te dicht op woningen, waardoor de bewoners te veel last gaan krijgen van geluid en slagschaduw.

Variant 4 Noordpolder. Eigenlijk past het allemaal niet met de andere plannen in het gebied, zoals nieuwe woningbouw, opvanglocatie en kassen. Het enige voordeel is dat het wel ver weg is van de Rotte.

Variant 5 Alternatieve variant. Kijk ook naar Zuidplas en Zoetermeer. Mogelijke uitruil met OER-gebied Bentwoud. Benut A12 lijnstructuur.

7. Rondvraag en w.v.t.t.k.

Vraag deelnemer: Wanneer krijgen we terugkoppeling van Bosch en van Rijn, wanneer gaan zij onze ideeën checken?

Reactie provincie: BvR gaat niet alles checken, ambtenaren van de provincie gaan de ideeën en opmerkingen zelf ook beoordelen.

Opmerking deelnemer: Ik hoorde dat Gemeente Lansingerland batterijen wil plaatsen naast windmolens. Komen er dan ook grote kasten naast de molens te staan?

Reactie provincie: de provincie neemt over dit soort dingen besluiten als hiervoor een vergunning aangevraagd wordt. Op dit moment is de plaatsing van batterijen daarom nog niet aan de orde.

Vraag deelnemer: Als een voorkeurslocatie door GS wordt gekozen. En stel dat het niet lukt daar, bijvoorbeeld vanwege grondeigenaar of moeilijk om ter plekke te bouwen, gaan we dan weer kijken naar de andere varianten?

Reactie provincie: Wat we waarschijnlijk gaan voorstellen aan GS is een getrappt advies: voorkeur heeft deze locatie, als dat niet lukt dan optie 2, en dan optie 3.

Reactie deelnemer: Maar dan weten we na een keuze dus nog niks.

Reactie provincie: Dat klopt. De ontwerp-voorkeursbeslissing bestaat niet uit één variant, maar wij geven wel een duidelijke voorkeur mee aan GS. Aan hen is de keuze welke variant gekozen wordt.

Opmerking deelnemer: Houd ons op de hoogte van de tussenstappen.

Opmerking deelnemer: Variant op bedrijventerrein in Bleiswijk bij Zalando: als het te lang duurt, heb je daar als provincie geen mogelijkheid meer.

Opmerking deelnemer: Bleizo is niet meegenomen in de varianten in de cirkels in de presentatie. Ik zie niet terug dat de provincie het Plan-MER heeft gebruikt om die varianten te kiezen. Wat de provincie in het ontwerp-voorkeursbesluit opschrijft, wordt 9 van de 10 keer overgenomen door GS.

Reactie provincie: Het is wel gebaseerd op de MER resultaten. Er is bijvoorbeeld wel iets weggelaten in de varianten, omdat het te dichtbij woningen kwam.

Vraag deelnemer: waarom mocht de pers vanavond niet aanwezig zijn?

Reactie provincie: Deze bijeenkomst vindt plaats op verzoek van de klankbordgroep om te spreken over uitkomsten van het Plan-MER in een stadium waarin deze stukken normaal nog niet gedeeld worden. We willen de klankbordgroep leden tijdens de bijeenkomsten de mogelijkheid geven in alle openheid samen met ons van gedachte te wisselen. Het verslag van deze avond wordt op onze website gezet en is dan voor iedereen leesbaar. We gaan als provincie in het vervolgtraject meer aandacht geven aan dit project via bijvoorbeeld straatgesprekken en berichten in lokale media, omdat we merken dat daar behoefte aan is.

Afspraken, toezeggingen en acties

- Deelnemers van de klankbordgroep krijgen nog twee weken om het plan-MER door te nemen en hun vragen en opmerkingen in te sturen naar: wind-lansingerland@pzh.nl. De provincie reageert binnen twee weken hierop. Ook stuurt de provincie dan een tijdlijn van het proces mee.
- Binnen een week stuurt de provincie de uitwerking van de groepsgesprekken naar de deelnemers. Zij hebben dan nog drie weken de tijd om hierop te reageren.
- BvR neemt enkele opmerkingen/aanvullingen die zijn besproken mee ter verwerking in het definitieve plan-MER. Zoals de afstand tot het Bentwoud 1.900 meter. Vragen van de klankbordleden die per e-mail worden gesteld en beantwoord, deelt de provincie met alle leden van de klankbordgroep.
- Volgende sessie in september.

Sluiting

Dank aan alle leden van de klankbordgroep voor de actieve inbreng.

Vragen mail: wind-lansingerland@pzh.nl

Projectleider:

Rose

Projectmanager:

Bart